Tirgus pārskats

2009.g. 31.augusts – 6.septembris

Turpinoties investoru bažām, ka akcijas cenas skrien pa priekšu ekonomikai un peļņas rādītajiem, pagājušā nedēļa akcijām nebija spīdoša. ASV tirgū kritums bija 1,2% apmērā, savukārt Eiropas akciju tirgū - 1,5% apmērā. Japānas akcijām rezultāti bija vēl sliktāki – pieaugot jenas vērtībai, kas negatīvi ietekmēja Japānas eksporta uzņēmumus, to cenas kritās par 3,3%. Āzijas (izņemot Japānu) akciju cenas pieauga par 1,3%. Attīstības valstu akciju cenas kopumā kāpa par 0,2%. Austrumeiropas reģiona akcijām kritums bija 4% apmērā un Krievijas akcijām, pieaugot investoru vēlmei izvairīties no riskiem, kritums bija 3,3% apmērā.

Kā liecina dati, eiro zonā iekšzemes kopprodukts otrajā ceturksnī ir sarucis par 0,1%, kas atbilst sākotnējām aplēsēm. Valdības centieni veicināt tēriņus, šķiet, sāk atmaksāties un augustā optimisms par ekonomikas prognozēm piekto mēnesi pēc kārtas ir palielinājies.

Eiropas ražošanas un pakalpojumu nozare augustā pārsteidzošā kārtā pirmo reizi vairāk kā gada laikā atgriezās izaugsmes zonā, abu minēto nozaru saliktajam indeksam augustā pakāpjoties līdz 50,4 punktiem no jūlija 47 punktiem. Kā liecina indekss, kurš sasniedza 52,9 punktu atzīmi, ASV ražošanas sektors pirmo reizi 19 mēnešu laikā ir piedzīvojis izaugsmi. Minētie indeksi ir balstīti uz iepirkumu vadītāju aptauju, un, ja rādītājs ir virs 50 punktiem, tas liecina par pieaugumu.

Lai arī Eiropas ekonomika otrajā ceturksnī gandrīz nemaz nav sarukusi, bezdarba pieaugums un stimulēšanas pasākumu pārtraukšana nozīmē, ka ekonomikas atveseļošanās stabilizēšanās prasīs laiku. Kādā pārskatā bija norādīts, ka mazumtirdzniecības apjomi jūlijā ir turpinājuši kristies. Mazumtirdzniecības apjomi jūlijā, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, kritās par 1,8%. Iepriekšējā mēnesī attiecīgais kritums bija 2%.

Bezdarbs ir pieaudzis gan ASV, gan Eiropā. Eiropā bezdarbs jūlijā sasniedza 9,5 procentus, kas ir visaugstākais rādītājs kopš 1999.g. ASV bezdarbs augustā sasniedza 26 gadu augstāko līmeni - 9,7%. (iepriekšējā mēnesī - 9,4%.) Tomēr augustā ASV ekonomikā darba vietu skaits samazinājās mazākā apmērā. Uzņēmumi kopumā savus štatus samazināja par 216 000 darbavietām, kas ir mazāk kā prognozēts un mazāk kā jūlijā, kad attiecīgais samazinājums bija 276 000 (skat. 1.grafiku).

Ekonomikai atkopjoties, Eiropā patēriņa cenas augustā kritās mazākā mērā kā to prognozēja ekonomisti. Eiro reģionā pēc jūlijā piedzīvotā rekordaugstā krituma 0,7% apmērā cenas, salīdzinot ar attiecīgo mēnesi pērn, kritās par 0,2%. Pasaules ekonomikai iznākot no lejupslīdes, inflācija varētu palielināties, tomēr bezdarba pieaugums, kas ierobežo tēriņus, palīdz cenas saglabāt stabilas.

Krievijas finanšu ministrs A.Kudrins norādīja, ka laika posmā no šī gada janvāra līdz augustam, budžeta deficīts bija 5,9%. A.Kurdins papildus norādīja, ka valdība ir samazinājusi budžeta deficīta prognozi no 8,4% līdz 7,8%, kas joprojām liecina par milzīgu pieaugumu uz deficītu balstītajos tēriņos gada otrajā pusē. Tā kā liela daļa šo pieaugošo tēriņu tiks novirzīti sociālā atbalsta pasākumiem, tam vajadzētu pozitīvi ietekmēt iedzīvotāju patēriņu. Sakarā ar pieaugošo budžeta deficītu reitingu aģentūra "Standard & Poors", saglabājot Krievijas negatīvo reitinga prognozi bez izmaiņām, brīdināja Krieviju par iespējamu reitinga pazeminēšanu. Ja neņem vērā būtisko naftas cenas krituma, situācija ar Krievijas valsts parādu patiesībā nav nemaz tik drūma. 2010. – 2012.g. budžeta plānā ir paredzēti vērienīgi fiskālās ierobežošanas pasākumi, lai gan aģentūras "Standard & Poors" prognoze ir daudz mazāk pozitīva (skat. 2.grafiku). Krievijas valsts parāds ir viens no vismazākajiem attīstības valstu parādiem.

Ķīnas akciju tirgus pirmdien piedzīvoja ļoti strauju krituma 6,7% apmērā, kas ir gada lielākais kritums. Tam par iemeslu bija "Metallurgical Corp. of China" paziņojums, ka sākotnējā publiskā piedāvājuma datums tiks pārcelts uz 8. vai 9.septembri. Investori bija gaidījuši, ka tas notiks vēlāk. Tirgus satrauc jauno piedāvājumu pārpilnība – sagaidāms, ka tuvākajos mēnešos akciju kotāciju uzsāks 30 uzņēmumi. Pārdošanas bumu veicināja arī runas, ka augustā kreditēšanas pieaugums ir krities par 50%, kas seko ievērojamajam mēneša sarukumam 70% apmērā jūlijā. Investorus satrauc tas, kā kreditēšanas mazināšanās varētu ietekmēt Ķīnas ekonomisko izaugsmi un akciju tirgu. Kā liecina Ķīnas ražošanas PMI indekss, Ķīnai ražošanas sektorā tomēr ir izdevies panākt lielāko pieaugumu 16 mēnešu laikā. Akcijām atlikušās nedēļas laikā izdevās atgūties, pateicoties valdības veiktajai ierobežojumu mazināšanai attiecībā uz ārvalstu ieguldījumiem Ķīnas akcijās.

Ceturtdien, kad reģionālais salīdzinošais indekss dienas laikā nokritās par 4,2%, noslēdzās 4 dienas ilgusī Centrāleiropas un Austrumeiropas tirgu akciju cenu krituma sērija. Šo korekciju izraisīja bažas, ka sešus mēnešus ilgais akciju cenu kāpums, ņemot vērā šī reģiona peļņas pieauguma prognozes, ir pārāk straujš. Centrāleiropas un Austrumeiropas reģiona akciju vērtējumi, mūsuprāt, nedod pamatu īpašam satraukumam. Tomēr maz iespējams, ka Centrāleiropas un Austrumeiropas tirgos rezultāti turpinās būt tik pat labi salīdzinājumā ar citiem tirgiem kā tie ir bijuši kopš marta.

1.grafiks. Bezdarbs ASV un eiro zonā

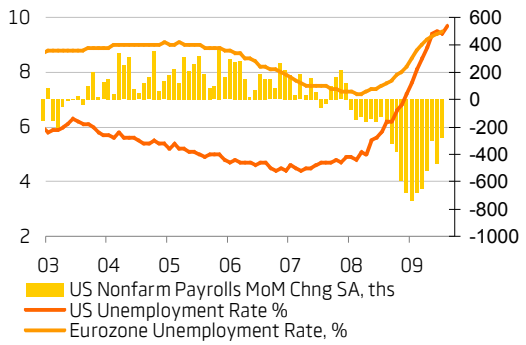

2.grafiks. Krievijas 3 gadu budžeta plāns (trilj. RUB)

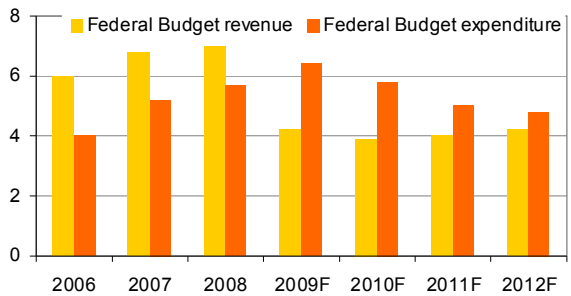

A

vots: Krievijas Finanšu ministrija, "Goldman Sachs" ekonomikas pētījums

3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

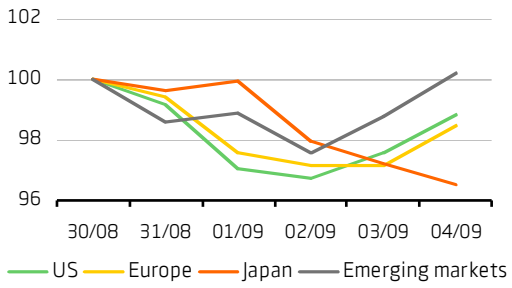

4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

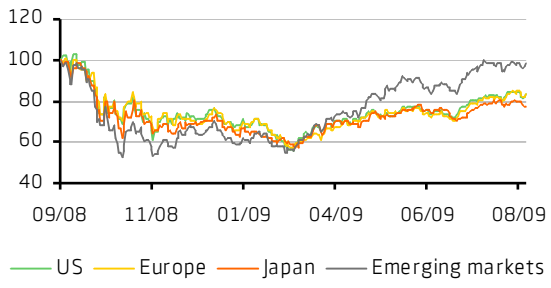

5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti[1]

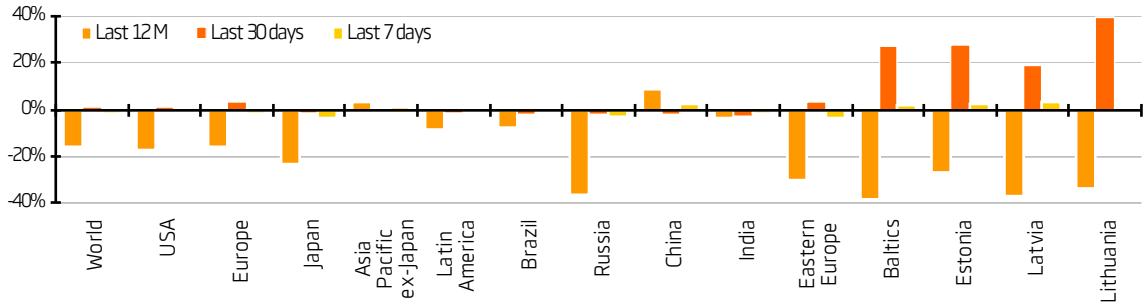

6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

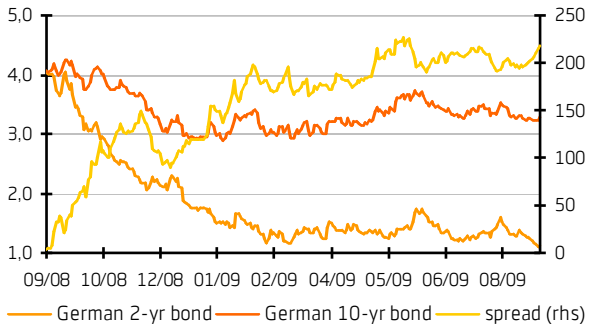

7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

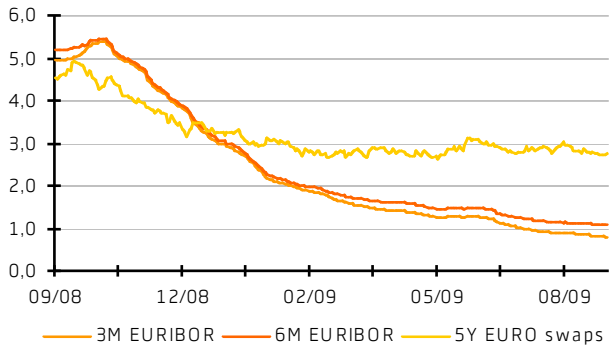

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

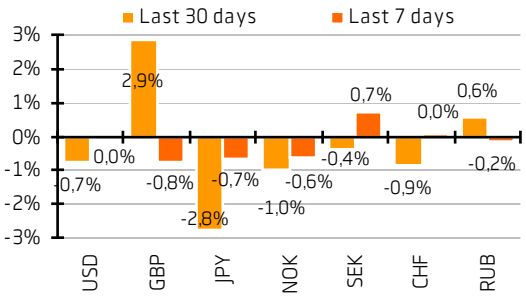

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

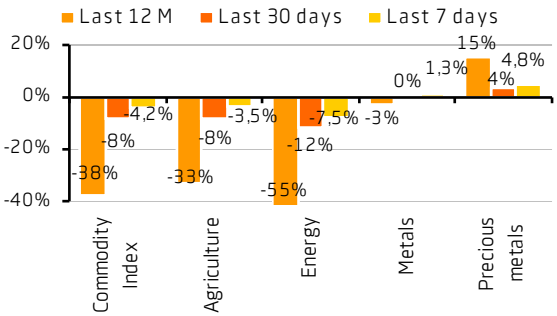

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)
Ja nav norādīts citādāk, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Saistību atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa"). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RISKUS.

[1] Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).